

7. Nová pravidla přístupnosti

Tereza Balabánová
109381@mail.muni.cz

Z minulé hodiny

- Best Practise – pravidla pro tvorbu přístupného webu
- Hendikepování uživatelé

Důvod vzniku nových pravidel

- Best practice – pravidla přístupnosti platná pro Českou republiku vznikla v roce 2004 na půdě Ministerstva informatiky ČR
- Během užívání byla odhalena řada slabin:
  - 1) Pravidla vznikla bez důkladného výzkumu specifických potřeb handicapovaných uživatelů. Spoléhalo se pouze na znalosti autorů pravidel
  - 2) Pravidla vznikla bez vztahu ke vznikající celosvětové metodice WCAG2.0 , ke které se přihlásily členské země Evropské unie
  - 3) Pravidla jsou v řadě aspektů příliš přísná a náročná na dodržování
  - 4) Některá pravidla jsou nadefinována příliš obecně a není možné je jednoduše interpretovat ani zkontrolovat

Důvod vzniku nových pravidel

- Na tvorbě nových pravidel se podíleli:
  - H1.cz
  - TyfloCentrum Brno
  - MU
- Základní úkol: Nadefinovat novou verzi pravidel, která bude odpovídat výzkumu v cílové populaci handicapovaných uživatelů a bude v souladu se vznikající metodikou WCAG2.0.

1. etapa

- Porovnání stavu v ČR s WCAG 2.0
- TyfloCentrum
- Cíl etapy:
  - Porovnat Best practice s pravidly WCAG 1.0 a návrhem WCAG 2.0
  - Popsat odlišnosti v technologii u BP a návrhu WCAG 2.0
- Výsledek srovnání:
  - Pravidla pro tvorbu přístupného webu jsou vzhledem k (X)HTML technologii až na 17 kritérií úspěšnosti v souladu s WCAG 2.0 Working Draft z 27. dubna 2006
- Závěr 1. etapy:
  - Nebylo by rozumné převzít pravidla metodiky WCAG 2.0 bez jakýchkoliv úprav
  - Nová pravidla budou připravována s ohledem na pravidla WCAG 2.0 a s ohledem na prostředí, ve kterém budou používána

2. etapa

- Výzkum v oblasti cílových skupin občanů se zdravotním postižením
- FI MU, TyfloCentrum
- Cíl etapy:
  - určil podíl občanů ČR se zdrav. postižením v následujících skupinách
  - vyčíslit jejich zastoupení v rámci všech obyvatel se zdrav. Postižením
- Výsledky výzkumu:
  - <http://inspo.interval.cz/2007/bubenickova.zip>
  - V ČR je zhruba 400 000 těžce hendikepovaných osob
  - Cca 140 000 těžce zdravotně postiženým pomůže přístupnost k tomu, aby se mohli seznámit s obsahem webových stránek
  - Přístupné webové stránky by již dnes používalo cca 112 000 uživatelů s těžkým zdrav. postižením

3. etapa

- Návrh pravidel přístupného webu a variant jejich aplikace
- David Špinar
- Nová pravidla přístupného webu pro účely novely Zákona č. 365/2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy, provedenou zákonem č. 81/2006 Sb.

4. etapa

- Zhodnocení různých postupů při aplikaci navržených pravidel z finančního hlediska
- H1
- Cíl etapy:
  - Identifikovat cílové skupiny z řad institucí veřejné správy, externích dodavatelů a atestačních institucí
  - Vytvořit metodiku hodnocení
  - Vyčíslit finanční náročnost implementace nových pravidel s ohledem na vytvořené scénáře

4. Etapa – návrh scénářů

Minimální varianta

- Modernizace pouze těch nejznámějších centrálních webů (ministerstva, vláda, atd.).
- Odhad ceny na **11 940 000 Kč**.

Pesimistická varianta

- Navíc modernizace dalších hojně využívaných webů (kraje, velká města, některé významné instituce).
- Odhad ceny na **12 961 000 Kč**.

Optimistická varianta

- Navíc modernizace všech reálně a běžně využívaných webů (větší obce, běžné instituce).
- Odhad ceny na **23 468 000 Kč**.

Maximální varianta

- Modernizace všech webů (tedy i včetně méně významných institucí, jako jsou archivy, nebo menší obce). Polovina obcí ale přesto nebyla započtena, protože částka by enormně narostla. Prakticky žádné z těchto webů nebyly samostatně hodnoceny (kromě statistických vzorků), drtivá většina je odhadována. Odhad ceny na **40 899 000 Kč**.

Nová pravidla přístupnosti

Kapitola A: Obsah webových stránek je dostupný a čitelný

- Každý netextový prvek nesoucí významové sdělení má svou textovou alternativu
- Multimediální prvky nesoucí významové sdělení jsou doplněny textovými titulky, pokud nejsou jen alternativou k existujícímu textovému obsahu
- Informace sdělované prostřednictvím skriptů, objektů, appletů, kaskádových stylů, cookies a jiných doplňků na straně uživatele jsou dostupné i bez kteréhokoli z těchto doplňků

Nová pravidla přístupnosti

- Informace sdělované vizuální podobou webových stránek, tvary jednotlivých prvků, jejich velikostí, pořadím nebo umístěním jsou dostupné i v případě, že uživatel nemůže tyto aspekty vnímat
- Informace sdělované barvou jsou dostupné i bez barevného rozlišení
- Barvy popředí a pozadí textu (nebo textu v obrázku) jsou vůči sobě dostatečně kontrastní
- Velikost textu je možné zvětšovat a zmenšovat pomocí standardních funkcí prohlížeče. Při změně velikosti nedochází ke ztrátě obsahu nebo funkcionality

Nová pravidla přístupnosti

Kapitola B: Práci s webovou stránkou řídí uživatel

- Obsah ani kód webové stránky nepředpokládá ani nevyžaduje konkrétní způsob použití ani konkrétní výstupní či ovládací zařízení
- Obsah WWW stránky se mění, jen když uživatel aktivuje nějaký prvek, který k takové akci obvykle vede
- Nová okna se otevírají jen v odůvodněných případech a uživatel je na to předem upozorněn

Nová pravidla přístupnosti

- Na webové stránce nic nebliká rychleji než třikrát za sekundu
- Pokud na webové stránce hraje jakýkoliv zvuk více jak tři sekundy, je možné tento zvuk vypnout nebo upravit jeho hlasitost, a to nezávisle na nastavení ostatního zvuku v počítači uživatele
- Pokud je obsah nebo funkčnost webové stránky závislá na nějakém časovém limitu, uživatelé mají pro použití stránky dostatek času

Nová pravidla přístupnosti

Kapitola C: Informace jsou srozumitelné a přehledné

- Webové stránky sdělují informace jednoduchým jazykem a srozumitelnou formou
- Rozsáhlé obsahové bloky jsou rozděleny do menších, výstižně nadepsaných celků
- Bloky obsahu, které se opakují na více WWW stránkách, je možné přeskočit

Nová pravidla přístupnosti

Kapitola D: Ovládání webu je jasné a pochopitelné

- Navigace je srozumitelná a konzistentní na všech webových stránkách. Od ostatního obsahu je zřetelně oddělena
- Každá webová stránka (kromě úvodní webové stránky) obsahuje odkaz na vyšší úroveň v hierarchii webu a odkaz na úvodní WWW stránku
- Na rozsáhlejším webu je kromě standardní navigace k dispozici rovněž mapa webu nebo vyhledávání. Odkaz na mapu nebo vyhledávací formulář je k dispozici na každé stránce webu

Nová pravidla přístupnosti

- Každá webová stránka má smysluplný název, vystihující její obsah
- Každý formulářový prvek má přiřazen výstižný popis
- Pokud uživatel učiní chybu při vyplňování webového formuláře, je k dispozici informace o tom, ve které položce je chyba. Pokud je to možné, je k dispozici rovněž informace, jak chybu opravit
- Text odkazu nebo jeho přímý kontext výstižně popisují cíl odkazu.
- Každý rám má vhodné jméno či popis vyjadřující jeho smysl a funkčnost

Nová pravidla přístupnosti

Kapitola E: Kód je technicky způsobilý a strukturovaný

- Ve zdrojovém kódu nejsou použity sémantické značky pro obsah, který neodpovídá jejich významu
- Prvky značkovacího jazyka mají vždy uvedenu počáteční a koncovou značku, vyjma situace, kdy to použitá specifikace nevyžaduje. Značky jsou správně zanořeny a nedochází k jejich křížení
- Ve zdrojovém kódu je určen hlavní jazyk obsahu webové stránky

Nová pravidla přístupnosti

- Prvky tvořící nadpisy a seznamy jsou korektně vyznačeny ve zdrojovém kódu a jsou popisné
- Je-li tabulka použita pro zobrazení tabulkových dat, obsahuje značky pro záhlaví řádků a/nebo sloupců
- Všechny tabulky dávají smysl čtené po řádcích zleva doprava

Příště...

- Testování přístupnosti

